

Nr 71

Skatteutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:190 med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

Propositionen

I proposition 1973:190 har Kungl. Maj:t (finansdepartementet) föreslagit riksdagen att anta det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

I propositionen föreslås enhetliga regler för beskattning av statsbidrag till näringsidkare. Sådant statsbidrag skall utgöra skattepliktig inkomst, om bidraget använts för att bestrida kostnader som är omedelbart avdragsgilla vid taxeringen eller avdragsgilla i form av årliga värdeminskningssavdrag. Används bidraget för anskaffande av avskrivningsbara tillgångar såsom byggnader och maskiner, sker beskattning på det sättet att avskrivningsunderlaget reduceras med bidragsbeloppet.

Om statsbidraget används för att anskaffa lagertillgångar, föreslås bestämmelser av innebörd att bidraget föranleder beskattning i den takt som avyttringen av lagret sker. Detta syfte uppnås genom att den del av lagrets anskaffningsvärde som svarar mot statsbidraget icke skall medräknas vid lagervärderingen vid beskattningsårets utgång.

De nya bestämmelserna föreslås skola tillämpas första gången vid 1974 års taxering.

Författningsförslaget**Förslag till****Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)**

Härigenom förordnas, att anvisningarna till 19 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Anvisningartill 19 §¹

Socialhjälp, begravningshjälp samt underhåll, som lämnats fånge eller patient å hospital, m. m. dyl. är icke att hänföra till skattepliktig inkomst. Detsamma gäller i fråga om till föreningar influtna medlemsavgifter.

Utbytes sådan livränta eller del därav, som enligt bestämmelserna i 32 § i sin helhet skall räknas såsom skattepliktig intäkt, mot belopp för en gång, skall beträffande detta belopp i beskattningshänseende gälla vad om sådan livränta är stadgat. Sker utbyte, helt eller delvis, av annan livränta än nyss sagts mot engångsbelopp, skall beloppet anses utgöra icke skattepliktig intäkt.

Lön, som utgår från arbetsgivare i sådana fall, då denne på grund av 3 kap. 16 § andra eller tredje stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring äger uppbära arbetstagaren tillkommande ersättning från allmän försäkringskassa, är skattepliktig intäkt. För arbetsgivaren är den av honom i nämnda fall uppburna ersättningen från försäkringskassan ävensom annan därifrån uppburen ersättning i anledning av kostnad för den anställdes räkning att betrakta som skattepliktig inkomst, dock att ersättningen icke är skattepliktig för arbetsgivaren, därest den till den anställda utbetalda lönen eller den för honom havda kostnaden utgör för arbetsgivaren icke avdragsgill utgift i förvärvskälla. Ersättning, som annorledes än i form av pension eller annan livränta utbetalas av arbetsgivare vid yrkesskada i de fall, då arbetsgivaren står s. k. självrisk enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, räknas till skattepliktig inkomst enligt de grunder som skulle hava gällt vid försäkring enligt sistnämnda lag.

Skatteplikt föreligger icke för bidrag från stat eller kommun, vilka enligt av Kungl. Maj:t eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser utgå, i samband med utbildning eller omskolning, till arbetslösa och partiellt arbetslösa samt med dem i fråga om sådana bidrag likställda i den mån bidragen avse traktamente och särskilt bidrag. Skatteplikt föreligger ej heller för bidrag som utgår enligt förordningen om bidrag till vanföra ägare av motorfordon.

¹ Senaste lydelse 1973:434. Anvisningarna föreslagna ändrade även genom prop. 1973:181.

Nuvarande lydelse

Näringshjälp eller bidrag enligt 57, 58 eller 62 § arbetsmarknads-kungörelsen (1966:368) är icke att hänföra till skattepliktig inkomst, i den mån näringshjälpen eller bidraget lämnats till bestri-dande av kostnader, för vilka rätt till avdrag icke föreligger vare sig direkt såsom omkostnad eller i form av årliga värdeminskning-avdrag. Omställningsbidrag enligt nämnda kungörelse och kontant arbetsmarknadsstöd utgör dock skattepliktig intäkt.

Föreslagen lydelse

Statsbidrag, som utgår till nä-ringsidkare för hans närings-verksamhet, är icke skattepliktig inkomst, om bidraget använts för att bestrida kostnad för vilken rätt till avdrag icke föreligger vare sig direkt såsom omkostnad eller i form av årliga värdeminskning-avdrag. Har bidraget använts för att bestrida sådan kostnad i verk-samheten som är på en gång av-dragsgill vid taxeringen, utgör bi-draget skattepliktig intäkt. Är den kostnad för vilken bidraget utgår avdragsgill vid taxeringen för tidi-gare beskattningsår än det då bi-draget skall upptagas som intäkt, får den skattskyldige i stället åt-njuta avdrag för kostnaden vid taxeringen för det år då bidraget upptages som intäkt. Yrkande här-om skall göras i deklarationen avseende det beskattningsår då yr-kande om avdraget eljest enligt denna lag först skolat framställas. Återbetalas bidrag, som upptagits som intäkt, får den skattskyldige göra avdrag för det återbetalade beloppet. Har bidraget använts för att anskaffa tillgång, för vilken anskaffningskostnaden får avdra-gas genom årliga värdeminskning-avdrag, skall vid beräkning av vär-deminskning-avdrag såsom an-skaffningskostnad anses endast så stor del av kostnaden som icke täckts av bidraget. Är bidraget större än det taxeringsmässiga restvärdet för tillgången, skall ett belopp motsvarande skillnaden ut-göra skattepliktig intäkt för mot-tagaren. Återbetalas statsbidrag, som påverkat beräkningen av an-skaffningskostnaden i nu avsett hänseende, får tillgångens avskriv-ningsunderlag ökas med vad som

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse
återbetalats, dock med högst det belopp varmed beräkningen påverkats. I den mån statsbidrag enligt vad nyss föreskrivits utgjort skattepliktig intäkt, får den skattskyldige vid återbetalningen tillgodoföra sig avdrag för den del som sålunda utgjort skattepliktig intäkt. Har bidraget använts för att anskaffa tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning (lager), utgör bidraget skattepliktig intäkt, men skall å andra sidan vid tillämpning av 41 § och anvisningarna till nämnda paragraf den del av lagret för vilken anskaffningskostnaden täckts av bidraget icke medräknas vid värdesättningen av tillgångarna. Återbetalas statsbidrag, som använts för anskaffande av lagertillgångar, får den skattskyldige göra avdrag för det återbetalade beloppet. Tillgångarnas anskaffningsvärde skall därvid anses ökat med det återbetalade beloppet. Vad som ovan sagts i detta stycke äger motsvarande tillämpning för statsbidrag i form av amorteringsfritt lån (avskrivningslån). Omställningsbidrag enligt arbetsmarknadskungörelsen (1966:368) och kontant arbetsmarknadsstöd utgör skattepliktig intäkt.

Skatteplikt föreligger ej heller för bidrag, som stiftelsen Dag Hammar-skjöllds Minnesfond till fullföljande av sitt ändamål utgeber för mottagarens utbildning.

Enligt 46 § 2 mom. första stycket 4) föreligger viss rätt till avdrag för bidrag till barns underhåll. Med hänsyn till begränsningarna i avdragsrätten är sådant bidrag det oaktat att likställa med periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, därför givaren jämlikt bestämmelserna i 20 § icke är berättigad till avdrag. I följd härav skall underhållsbidraget icke hänföras till skattepliktig intäkt av tjänst som avses i 31 och 32 §§.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall tillämpas första gången vid 1974 års taxering.

Skrivelser

Med anledning av propositionen har till utskottet ingivits skrivelser från Sveriges fastighetsägareförbund och Svenska byggnadsentreprenörföreningen.

Utskottet

Beskattningen av statsbidrag till näringsidkare har hittills, med några undantag, grundats på rättspraxis. Förslagen i propositionen kan i huvudsak sägas vara en kodifiering av denna rättspraxis och innebär i korthet följande.

Statsbidrag, som utgår till näringsidkare för hans näringsverksamhet och som används för att bestrida kostnad som är på en gång avdragsgill vid taxeringen, utgör skattepliktig intäkt. Hänför sig kostnaden till ett tidigare beskattningsår än bidraget, kan kostnadsavdraget uppskjutas och användas det år bidraget skall tas upp som intäkt. Även bidrag, som används för att bestrida kostnader vilka är avdragsgilla i form av årliga värdeminskingsavdrag, beskattas i princip men endast på det sättet att man vid beräkning av värdeminskingsavdraget bortser från den del av anskaffningskostnaden som täcks av bidraget. Vid återbetalning av statsbidrag som påverkat beräkningen av anskaffningskostnaden får avskrivningsunderlaget för tillgången ökas med det återbetalade beloppet, och i den mån statsbidrag utgjort skattepliktig intäkt får den skattskyldige vid återbetalningen tillgodoföra sig avdrag för vad som återbetalas.

Propositionen innehåller också förslag om beskattning av bidrag för anskaffande av omsättningstillgångar. Bestämmelserna överensstämmer härutinnan med dem som skall gälla för anskaffande av anläggningstillgångar och innebär att bidraget tas upp som skattepliktig intäkt, medan kostnaderna för anskaffande av lagret får dras av. Den del av lagret för vilken anskaffningskostnaden täcks av statsbidraget medräknas inte vid värdesättningen av lagertillgångarna vid beskattningsårets utgång. Återbetalas statsbidrag som använts för att anskaffa lagertillgångar får den skattskyldige göra avdrag för det återbetalade beloppet. Tillgångarna vid beskattningsårets utgång kommer därvid att värderas som om de anskaffats utan statsbidrag.

Samma regler som i fråga om statsbidrag för anskaffande av omsättningstillgångar skall gälla för beskattning av statsbidrag i form av amorteringsfria lån (s. k. avskrivningslån).

Statsbidrag, som utgår till näringsidkare för hans näringsverksamhet, skall inte anses utgöra skattepliktig intäkt, om bidraget använts för att bestrida kostnad som inte är avdragsgill, vare sig direkt som omkostnad eller i form av årliga värdeminskingsavdrag.

Förslaget i propositionen innebär, som tidigare nämnts, i huvudsak ett lagfästande av de principer för beskattning av statsbidrag till näringsverksamhet som hittills tillämpats i praxis. Genom den föreslagna utform-

ningen av bestämmelserna tillgodoses det syfte man vill nå med beskattningen av statsbidraget, nämligen att skattemässigt kvitta detta mot mottagarens vid taxeringen avdragsgilla kostnader. Utskottet anser bestämmelserna väl avvägda och tillstyrker därför bifall till propositionen.

Svenska byggnadsentreprenörföreningen och Sveriges fastighetsägareförbund framhåller i till utskottet ingivna skrivelser att det av propositionen inte framgår, huruvida det s. k. initialstöd som enligt kungörelsen (1957:538) om bidrag av statsmedel i vissa fall utgår till ombyggnad av bostadslägenhet skall anses jämförligt med statsbidrag till näringsidkare för hans näringsverksamhet. Organisationerna menar att ordet näring inte torde innefatta fastighetsförvaltning och att det därför föreligger risk att initialstödet inte kommer att omfattas av bestämmelserna och att avdrag för värdeminskning av tillgång som avses med initialstödet inte kommer att omedelbart medges med belopp som motsvarar detta stöd utan endast enligt de vanliga reglerna för värdeminskningsavdrag. I båda skrivelserna yrkas att regeln om skattefrihet för statsbidrag skall omfatta också skattskyldiga som bedriver fastighetsförvaltning.

Enligt utskottets uppfattning måste det i skrivelserna aktualiserade bidraget anses som ett sådant statligt bidrag till näringsidkare för dennes näringsverksamhet som avses med förslaget i propositionen. Bidraget utgår som tidigare nämnts till ombyggnad av bostadslägenhet och är alltså avsett att bestrida kostnader som är avdragsgilla i form av årliga värdeminskningsavdrag. Detta innebär – som framgår av den tidigare redogörelsen – att initialstödet i princip är skattepliktigt men att beskattningen endast sker i den formen att avskrivningsunderlaget minskas med ett belopp motsvarande initialstödet. Ett bifall till det i skrivelserna framställda yrkandet att regeln om skattefrihet för statsbidrag skall gälla generellt i fråga om skattskyldiga som bedriver fastighetsförvaltning skulle strida mot grundläggande principer vid beskattningen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till propositionen 1973:190 antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

Stockholm den 4 december 1973

På skatteutskottets vägnar
ERIK BRANDT

Närvarande: herrar Brandt (s), Magnusson i Borås (m), Engkvist (s), fru Holmqvist (s), herrar Kristenson (s), Josefson (c), Wärnberg (s), Carlstein (s), Wikner (s), Städling (s), Olof Johansson i Stockholm (c), Hörberg (fp), Björk i Gävle (c) och Söderström (m).